

شورای عالی حوزه علمیه قم

مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمیه شهرستان دامغان

«تبیین و تحلیل اختیار انسان در هدایت و ضلالت و بررسی شبهات آن بر اساس مبانی کلام اسلامی»

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد مهدی لطفی

نکارنده

صدیقه مظهری

تابستان ۱۴۰۴

سلام علیکم

تحمیدیه:

- ستایش تنها از آنِ خداست، تنها او را می ستاییم، و تنها از او کمک می جوییم،

و به او پناه می بریم، و از او آمرزش می خواهیم.

- هرکس را خدا هدایت کند، گمراه نخواهد شد، و کسی را که گمراه کند،

هدایت نخواهد یافت.

- گواهی می دهم، معبودی راستین جز خدای یگانه‌ی بی همتا نیست.

- گواهی می دهم که محمد، بنده و آخرین فرستاده‌ی او، و علی بن ابی طالب وصی

و ولیّ پس از اوست.

تقدیم به:

- ساحت مقدس امام عصر

حجه بن الحسن العسکری

عجل الله تعالی فرجه الشریف

و سهل الله مخرجہ

روحی و اروحنایه الفداء

- روح پاک پدر و مادرم عزیزترین های زندگی ام

تقدیر و تشکر:

به مصداق «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ»

از استاد گرامی جناب « حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد مهدی لطفی »

که با بزرگواری، بردباری در مسیر تحقق این پژوهش از آغاز تا پایان راه حامی بنده بودند، تشکر و سپاس‌گزاری می‌کنم.

هم‌چنین از مسئولین حوزه، اساتید مهربان و دلسوز و معاونت پژوهش «سرکار

خانم خواجه زاده و خانم عابدی و سایر دوستان »

که مرا در گردآوری این پایان‌نامه حمایت کردند تشکر و سپاس‌گزاری

می‌کنم.

- ۴۴- بحرانی ابن میثم، قواعد المرام فی علم الکلام، قم، مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، ۱۴۰۶ق
- ۴۵- تفتازانی، سعدالدین، شرح المقاصد، تصحیح عبدالرحمن عمیره، قم، شریف رضی، چاپ اول، ۱۴۰۹ق.
- ۴۶- جرجانی، سید شریف، شرح المواقف، تصحیح بدرالدین نعلسانی، قم، شریف رضی، چاپ اول، ۱۳۲۵ق.
- ۴۷- جوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح، تحقیق: احمد عبدالغفور عطار، بیروت، دارالعلم ملائین، افست امیری، ۱۳۶۸هـ.
- ۴۸- حلی حسن بن یوسف، أجوبه المسائل المهنائیه، تهران: کمیل ۱۳۹۱.
- ۴۹-.....، کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد، تحقیق و تعلیق حسن حسن زاده آملی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ چهارم، ۱۴۱۳ق.
- ۵۰- خویی، سید ابوالقاسم، البیان فی تفسیر القرآن، قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخویی، چاپ اول، ۱۴۳۰ق.
- ۵۱-، اجود التقريرات، قم: صاحب الامر ۱۳۷۸.
- ۵۲- رازی، فخر الدین، البراهین فی علم الکلام، ترجمه: سید محمد باقر سبزواری، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۴۱
- ۵۳- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، تحقیق صفوان عدنان، بیروت - دمشق، دارالقلم - دارالشامیه، چاپ اول، ۱۴۱۲ق.
- ۵۴- زبیدی، سید محمد مرتضی، تاج العروس من جواهر القاموس، تصحیح علی هلالی و علی شیر، بیروت، دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۱۴ق.

- ۵۵- سبحانی، جعفر، الالهیات علی هدی الکتاب و السنه و العقل، قم، مرکز العالمی للدراسات الاسلامیه، چاپ سوم، ۱۴۱۲ق.
- ۵۶-، بحوث فی الملل و النحل، قم:مرکز مدیریت حوزه علمیه قم، چاپ دوم، ۱۴۲۱ق.
- ۵۷-، مفاهیم القرآن، ج ۱، تهران:امام صادق، بی تا.
- ۵۸- شوشتری نورالله، احقاق الحق، قم:مرعشی نجفی ۱۴۰۹ق.
- ۵۹- عسکری حسین بن عبدالله، الفروق اللغویه، قم:جامعه مدرسین چ ۵، ۱۳۹۰.
- ۶۰- عین القضاة عبدالله بن محمد، تمهیدات، تحقیق عقیف عسیران، تهران: منوچهری، چاپ چهارم، ۱۳۷۳.
- ۶۱- غزالی، محمد بن محمد، الاقتصاد فی الاعتقاد، تهران: حدیث امروز ۱۳۸۶.
- ۶۲- صدرالدین شیرازی، محمد، الاسفار الاربعه، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۱۰هـ
- ۶۳-، مفاتیح الغیب، به کوشش محمد خواجوی، تهران، ۱۳۶۳
- ۶۴- صدوق، محمد بن علی، الامالی، تهران، کتابچی، چاپ ششم، ۱۳۷۶ش.
- ۶۵-، التوحید، تحقیق سیدهاشم حسینی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ اول، ۱۳۹۸ق.
- ۶۶- فارابی، محمد، آراء اهل المدينه الفاضله، بیروت، دار و مکتبه الهلال، ۱۴۲۱هـ
- ۶۷-، السیاسة المدنیة، به کوشش: فوزی متری نجار، بیروت، ۱۳۸۴هـ
- ۶۸- قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ هفتم، ۱۳۷۶
- ۶۹- قدردان قراملکی محمد حسن، نگاه سوم به جبر و اختیار، تهران: فرهنگ و اندیشه ۱۳۸۵ش،

- ۷۰- قطب الدین شیرازی، دره التاج، به کوشش: محمد مشکوه، تهران، ۱۳۱۷
- ۷۱- فیومی، احمد بن محمد بن علی، المصباح المنیر، قم، دارالهجره، چاپ دوم، ۱۴۱۴هـ
- ۷۲- همدانی، عبدالجبار بن احمد، شرح الاصول الخمسه، تحقیق: عبدالکریم عثمان، مصر، مکتبه وهبه، ۱۳۸۴هـ
- ۷۳- صفی پوری، عبدالرحیم بن عبدالکریم، منتهی الارب فی لغه العرب، تهران: افست ۱۳۷۷
- ۷۴- صدرالدین شیرازی محمد بن ابراهیم (ملاصدرا)، تفسیر القرآن، قم: بیدار ۱۳۶۶ ..
- ۷۵- گنابادی، محمد، تفسیر بیان السعاده، تهران: دانشگاه
- ۷۶- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، قم: دارالحديث ۱۵۹، باب الجبر و القدر، روایت ۸. ۱۳۸۷.
- ۷۷- عسکری، حسن بن عبدالله، الفروق فی اللغه، بیروت، دارالآفاق الجديده، چاپ اول، ۱۴۰۰ق.
- ۷۸- فخر رازی، محمد بن عمر، مفاتیح الغیب (التفسیر الکبیر)، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، ۱۴۲۰ق.
- ۷۹- فراهیدی، خلیل بن احمد، کتاب العین، تحقیق مهدی مخزومی و ابراهیم سامرای، قم، هجرت، چاپ دوم، ۱۴۰۹ق.
- ۸۰- فیض کاشانی، ملا محسن، المحججه البيضاء فی تهذیب الاحیاء، تصحیح علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ چهارم، ۱۴۱۷ق.
- ۸۱- ماتریدی ابومنصور، التوحید، بیروت: دارالکتب، ۱۴۲۷ق.
- ۸۲- مجلسی محمد باقر، حق الیقین، تهران: بهشت جاوید ۱۳۹۲.
- ۸۳- مرتضوی نیا محمد باقر، الامر بین الامرین، قم: المصطفی ۱۳۹۵.

۸۴- موسوی زنجانی ابراهیم ، عقائد الإمامیه الاثنی عشریه، بیروت :الاعلمی ۱۴۱۳ق.

۸۵-.....، مرآه العقول، تهران:دارالکتب، ۱۳۶۶ .

۸۶- نسفی عمر بن محمد ،تفتازانی، شرح العقائد النسفیة، قم:ربانی ۱۳۸۸.

سایت

۸۷- مدرسه فقاہت، دلائل قائلین به تفویض، ۱۳۹۱

۸۸- پرسمان دانشگاهیان، اختیار انسان ۱۳۹۰

۸۹- ویکی شیعه ۱۴۰۴

۹۰- پایگاه اطلاع رسانی حوزه

۹۱- سایت اندیشه قم ۱۳۹۵.

<https://www.kalamislami.ir>

<https://eshia.ir>

<https://www.porseman.com>

فصلنامه

۹۵- فصلنامه کلام اسلامی ۱۳۹۶

۹۶- فصلنامه کلام اسلامی امر بین الامرین ۱۴۰۴

۹۷- محمد امامی ،فصلنامه الهیات و حقوق، ۱۳۸۹

نشریه

۹۸- مجتبی نورمفیدی، حب دنیا و راه های زدودن آن، نشریه پاسدار اسلام ۱۳۷۷ شماره ۱۹۹

مقالات

۹۹- مجتمع عالی حوزه علمیه کرمان، مقاله تحلیل آیه ۲۶ بقره و هدایت الهی

۱۰۰- مقاله «شبهات جبرگرایان»، تاریخ بازیابی ۲۶/۲/۱۳۹۵.